

Kod utvrde Novi Zrin održana završna svečanost spomen-godine posvećene Nikoli Zrinskom

FOTO: BERNADETA BLAZETIĆ

3. stranica

Jursko shodišće u online-formatu

4. stranica

VI. Kobasijada

7. stranica

Bobovečki Pašin vrt

11. stranica

Ledeni „blagoslov“

Majuška godina zlata je vridna, tako kaže poslovice kod naroda, a za majuški led dovidob nismo poznali ni prognozu, ni recept. Prošle subote u prvom trenutku kad su začele na moj telefon doletiti prvi kipici iz bijele, ledom posipane Prisike, još sam se študirala, Prisičani su falingu načinili pri molitvi. Ali kad su već emitirane kocke razglasile nevjerovatno stanje u Zrinskoj ulici pred restoranom Ciglenica, no onda jur nijedna trećina povidajke nije bila za šalu. Prisiku je čez dvadeset minut zaokružila, zgrabila i gnjavila strašna oluja, ka je iz grunтов isprešala blatni pot na ulice. Pivnice su bile napunjene za čas s vodom, kanali nisu mogli poždroknuti veliku količinu godine tako je sva okolica plula. Uz domaće fajbegare, u djelo su se priključili ognjogasci iz Kisega, Hrvatskoga Židana i Répcevisa, kad su s teretnjaki odstranili led od pol metara. Prizor je bio još i prik ekrana nevjerovatan na sredini majuša. Svi oni ki su posadili paprike, paradajz, a i sve to drugo u svojem vrčaku, mogli su samo turobne ostatke gledati za gustom godinom i nebeskom kaštigom. Šesdeset centimetarova leda s dvanaest veliki mašini su odvlikli s mjesta, a fajbegari od 15:44 ure su spolom dobivali alarmantne pozive. Ljudi su na svoji dvori, gospodarstvi u tišini djelali. Priroda je pokazala svoju moć i zopet ostavila svoj pečat s opomenom za ljudstvo, beznačajni smo. Prije par ljet u Nardi smo gledali iscipana stabla, ubijenu pšenicu, nežive table sunčenic, rastrgane šalate, zelja itd. Ki je gospodar u svojem vrtu, tomu pravoda u ovakovu dobu srce krvari, i nemoćno oplakuje sve svoje zgubljeno. Ovu prisičku tuču vas orsag je u nevjeri gledao, dok je traktor rivao nakraj ledena simena s ulice, pravoda u pratnji tambure i hamonike. „Ja sam prisički mladić“, zaglušala je tamo i jačka, a polag staze su se naredali domaćini pažljivo sprohadajući prizore iz jedne faze u drugu, u središću sela. Ljeto se nek sad začme, ufamo se za koronom nećemo morati gustokrat gledati ovakove skradnje i krute prirodne pojave. Umjesto ledenoga blagoslova, iza zaprtosti, policijske ure i straha, pripala bi nam jur mirnija sezona i ugodnija atmosfera prema blaženstvu.

Tiho

Glasnikov tjedan

Često kada uživamo nešto i imamo nešto to smatramo posve normalnim, kao i zrak koji udišemo i vodu koju pijemo. Zaboravljamo vrijeme u kojem smo se morali izboriti za mnogošta. Tako je to bilo i u Hrvatskoj prije trideset godina, 1991. godine. Ovog mjeseca 19. svibnja obilježavamo trideset godina od referenduma kojim su se građani Hrvatske izjasnili kako žele raskid svih veza s dotadašnjom državnom tvorevinom SFRJ u kojoj su živjeli, te kako žele samostalnu i neovisnu Republiku Hrvatsku. Ogromna većina građana. :

Sabor je već 25. lipnja 1991. donio Ustavnu odluku o suverenosti i samostalnosti Republike Hrvatske, kojom se utvrđuje da „ovim činom Republika Hrvatska pokreće postupak razdruživanja od drugih republika i SFRJ. Republika Hrvatska pokreće postupak za međunarodno priznavanje“. Na istoj sjednici svih triju vijeća Sabor je donio i Deklaraciju o proglašenju suverene i samostalne Republike Hrvatske. Tako je počeo put u samostalnost koji su poku-

šali zaustaviti srpski agresori. Počeo je domovinski rat koji je trajao domalo pet godina.

Potom slijede mjeseci kada posredstvom međunarodne zajednice, radi lakših pregovora o razdruživanju među bivšim jugoslavenskim republikama, Brijunskom deklaracijom biva utvrđen tromjesečni rok odgode primjene Ustavne odluke od 25. lipnja 1991. godine. No, istekom moratorija na tu povijesnu odluku, 8. listopada 1991. godine Republika Hrvatska raskida državnopravne veze s ostalim republikama i postaje slobodna, samostalna i neovisna država.

Obilježavanjem 30. godišnjice proglašenja samostalne i suverene Republike Hrvatske čuva se sjećanje na 25. lipnja 1991. godine. Stoga se 25. lipnja obilježava Dan neovisnosti Republike Hrvatske. Tu je još jedan značajan datum 30. svibnja, toga se dana obilježava Dan državnosti Republike Hrvatske

Naime, 30. svibnja 1990. konstituiran je novi Sabor, izabran na prvim demokratskim i višestranačkim izborima u Hrvatskoj, čime je započeo i proces osamostaljenja Hrvatske, zbog čega se ovaj datum smatra prekretnicom u novijoj hrvatskoj povijesti.

Branka Pavić Blažetin

„Često kada uživamo nešto i imamo nešto to smatramo posve normalnim, kao i zrak koji udišemo i vodu koju pijemo. Zaboravljamo vrijeme u kojem smo se morali izboriti za mnogošta.“

POZIV ZA DODJELU ODLIČJA 2021.

Sukladno Pravilniku za dodjelu odličja Hrvatske državne samouprave, pozivamo članove i odbore Skupštine, područne hrvatske samouprave, hrvatske manjinske samouprave, hrvatske udruge, hrvatske ustanove da dostave svoje prijedloge za dodjelu odličja.

Prijedloge možete dostaviti u sljedećim kategorijama:

1. Za istaknutu djelatnost na području hrvatskog odgoja i obrazovanja u Mađarskoj;
2. Za istaknutu djelatnost na području hrvatske kulture u Mađarskoj;
3. Za hrvatsku mladež u Mađarskoj;
4. Za istaknutu djelatnost na području hrvatskoga društveno-političkog života u Mađarskoj.

Odličje se dodjeljuje za priznanje djelatnosti osobama, kolektivu, udrugama i ustanovama koje su se svojim radom, djelatnošću posebno istaknule na polju jačanja hrvatske nacionalne svijesti, pridonijele razvoju hrvatskoga jezika i kulture, za koje se vežu istaknute osobne i kolektivne zasluge. Jedan predlagatelj ima pravo predložiti samo jednoga kandidata. Prijedlog za odličje predaje se na obrascu koji možete naći na web-stranici: www.horvatok.hu

Prijedlog za dodjelu Odličja treba stići na adresu Ureda Hrvatske državne samouprave, 1089 Budimpešta, Bíró L. u. 24, e-mail: hds@horvatok.hu, najkasnije do 15. lipnja 2021. godine.

Završna svečanost spomen-godine Nikole Zrinskog

U organizaciji Instituta i muzeja za vojnu povijest 5. svibnja kod nekadašnje utvrde Novi Zrin, na tromeđi Kerestura, Belezne i Tiloša uz polaganje vijenaca priređena je završna svečanost spomen-godine Nikole Zrinskog. Svečanosti su nazočili načelnici okolnih naselja, predstavnici organizacija i muzeja koji čuvaju uspomenu na Zrinske te mađarski politički dužnosnici, državni tajnik Ministarstva obrane Szilárd Németh, državni tajnik Ministarstva inovacije i tehnologije Péter Cseresnyés, general bojnik Nacionalnog sveučilišta javne službe dr. József Padányi, glasnogovornik Hrvata u Mađarskoj Jozo Solga, kao i predstavnici Zalske i Šomođske županije. Državni tajnik Szilárd Németh izjavio je kako će se mjesto utvrde proglasiti nacionalnim spomen-parkom. U svečanom programu sudjelovali su članovi povijesne postrojbe Udruge „Zrinski kadeti” i učenici keresturske Osnovne škole „Nikola Zrinski”.

Povodom godine Zrinskih i 400. obljetnice rođenja Nikole VII. Zrinskog tijekom 2020. godine održane su razne priredbe. Neke su zbog pandemije otkazane, a druge održane u online obliku ili uz epidemiološka ograničenja. Utvrdu Novi Zrin dao je sagraditi Nikola VII. Zrinski 1661. godine u cilju obrane od turskih napada. Fortifikacija koja je postojala svega tri godine gotovo je srasla sa zemljom. Arheološka istraživanja započela su 2005. uz podršku mjesnih samouprava, Uprave muzeja Zalske i Šomođske županije, Nacionalnog sveučilišta javne službe te Instituta i muzeja za vojnu povijest Ministarstva obrane. Tada je počela i promocija lokaliteta uz pomoć Kulturološkog kruga Zrinski, koji su 2007. osnovale pomurske i međimurske općine. Iste godine u znaku hrvatsko-mađarskog prijateljstva održane su prve Kulturološke igre Novi Zrin, koje se otada priređuju naizmjenično na mađarskoj i hrvatskoj strani granice. Povodom spomen-godine Nikole Zrinskog na temelju arheoloških istraživanja rekonstruiran je zdenac utvrde. Time je park obogaćen još jednim objektom. Završna svečanost spomen-godine održana je nedugo nakon rođendana Nikole Zrinskog (3. svibnja), a državni tajnik Szilárd Németh izvijestio je javnost da je Odbor za nacionalne spomenike i pijetet podržao prijedlog da mjesto utvrde postane nacionalnim spomen-parkom. U svom pozdravnom govoru naglasio je kako identitet koji je zastupao Nikola Zrinski šalje poruku i današnjim naraštajima, pridodavši kako su mnoge ustanove, samouprave i udruge zajedničkim snagama radile na tome da se ostvari spomen-mjesto i u skladu s duhovnošću Zrinskog nastavi udruživanje snaga. Državni tajnik Péter Cseresnyés naglasio je da je Nikola Zrinski cijeli svoj život posvetio domovini i njezinom napretku, stoga ga ne smijemo zaboraviti ni nakon tolikih stoljeća. O važnosti obitelji Zrinski i Novog Zrina u povijesti, odnosno o utjecaju na buduće naraštaje govorio je zamjenik rektora Sveučilišta javne službe, general bojnik prof. dr. József Padányi. Nakon svečanih govora i prigodne pjesme o Nikoli Zrinskom u izvedbi učenice Maje Vargović predstavnici raznih ustanova i organizacija položili su vijence na spomenik Novom Zrinu. Na svečanoj priredbi sudjelovao je i glasnogovornik Hrvata u Mađarskoj Jozo Solga, koji je ujedno i dopredsjednik Skupine prijateljstva Mađarska-Hrvatska Interparlamentarne unije koja radi na unapređenju međuparlamentarnih veza Mađarske i Hrvatske. Skupina je pokrenula inicijativu proglašenja Dana hrvatsko-mađarskog prijateljstva, koji bi se vezao uz rođendan Nikole Zrinskog – naime, životno djelo pjesnika i vojskovođe je simbol i prijateljstva hrvatskoga i mađarskoga naroda. Prijedlog još nisu prihvatila zakonodavna tijela Hrvatske i Mađarske, premda su ministarstva vanjskih poslova upoznata s inicijativom. Glasnogovornik vjeruje da će se to dogoditi nakon stišavanja pandemije. Naglasio je kako bi hrvatska zajednica trebala više slaviti svoje velika- ne, jer njihovo životno djelo može osnažiti nacionalnu svijest zajednice. Pohvalio je pomorsku hrvatsku zajednicu što prema svojim mogućnostima čuva tradiciju Zrinskih, posebno Udruhu Zrinskih kadeta. Kako je rekao ubuduće bi se u spomen-park mogli organizirati izleti učenika hrvatskih škola i hrvatskih lokalnih samouprava, ili održavati satovi u prirodi, i time nastaviti promoviranje spomen-parka Nikole Zrinskog.

Državni tajnik Szilárd Németh govori o proglašenju mjesta nacionalnim spomen-parkom

Sudionici svečanosti

Jursko shodišće još jednoč u neobičnom online-formatu

Bišupska maša uz Koljnofske tamburaše u izvanrednoj situaciji

Prve majuške nedilje u jurskoj katedrali zbog nutarnje obnove med gradjevinskim skalami, po bišupskoj prošnji, zaistinu u skromnom formatu i prik online-stranice je održano tradicionalno hrvatsko shodišće. Crikveni obred je na hrvatskom jeziku peljao mons. dr. András Veres, jurski bišup, a svetačni prodikač je bio kanonik, prelat dr. Franjo Egrešić, rodnom iz Koljnofa. Muzičku pozadinu su dali Koljnofski tamburaši, kantor Miška Martinšić i Bizonjski jačkari.

„Drage hodočasnice i dragi hodočasniki, Hrvati i Hrvatice! Sve vas srdačno pozdravljam ovde u jurskoj katedrali i pred ekranom televizije. Ovo shodišće smo mogli zbog pandemije nek skromnije organizirati, ufamo se da dođuće ljeto neće ništ' onemogućiti svečevanje. Današnju svetu mašu ćemo preporučiti za vas i za vaše familije. Na današnji poseban način s poštovanjem i s ljubavlju pozdravljam sve majke“, po hrvatski, s timi riči je započeo slavlje svete maše jurski natpastir, dr. András Veres. Crikvene, a posebno marijanske jačke izvedene od Koljnofskih tamburašof još i prik ekranov su predstavile strašnu moć i izazvale su u nami ganutljive čuti sa spominki iz prošlosti, kad smo još peršonski mogli sudjelovati na najvećem shodišču Gradiščanskih Hrvatov u Ugarskoj. Prelat dr. Franjo Egrešić na početku prodike je ukratko predstavio povijest milosnoga kipa Krvave suze točeće Blažene Divice Marije u jurskoj katedrali. „Prvi vlasnik kipa baron Valter Lynch, bišup u Irskoj, zbog progonstva katoličanov 1649. pobigne u Beč ter zame Marijin kip sa sobom. U Beču spozna ondašnjega jurskoga bišupa Ivana Püskyja, ki ga pozove u Juru za svojega pomoćnika. Od 1655. do 1663. živi u Juri, a od svojega dohotka podupira siromahe. Po njegovoj smrti obisu kip u bišupskoj crikvi na stijenu i ljudi rado molu pred njim. Na dan svetoga Patrika, apoštola Irske, 17. marca 1697. u Irskoj opet proganjaju katoličane. Marijin kip, od 6 do 9 uri, toči krvave suze. Kip pregledaju ali ne najdu prirodni uzrok dogodjaja. Pri pregledanju utaru platnenim rupčićem suze, ku kasnije vržu u srebrne rame, ter se i danas na svetke pokažu ljudem na znak poštovanja. Ljeta 1704. bišup Augustin Keresztély da čudotvorni kip postaviti na livoj strani jurske katedrale na oltar. Od 1972. ljeta drži se skupno hrvatsko shodišće na prvu nedilju u maju. Prošloga i ovoga ljeta zbog održavanja pandemijske odredbe ne peršonski, nego online“, kako to i zahtjeva izvanredna situacija, dodao je još svetačni prodikač. Nadalje je spomenuo kakov negativni uticaj vrši epidemija na društveni, kolektivni, obiteljski i individualni žitak. U svoji poteškoća, brigi, boli i turobnosti međjutim, moramo i smimo iskati spas u molitvi Blaženoj Divici Mariji, ka je Gospa prihvata, ljubavi i mira i ka je istodobno i učenica i

Mašu je po hrvatski služio jurski natpastir dr. András Veres

majka Riči Božjoj. „Prosimo pomoć Blažene Divice Marije da razumimo da u tišini se sazrijavaju važne i velike stvari žitka: obraćenje, ljubav, žrtva i smrt. U Marijini suza najdemo svu našu ljudsku slabost, bolest, strah, ali i mir ki odgovara da daruje boravišće žitku, vječnomu žitku. Blažena Divica Marija je sa svojim sinom iskusila šutnju Boga, neće nas ostaviti u vrime iskušnja. Jurska krvave suze točeća Blažena Divica Marija, Gospa prihvata, ljubavi i mira neka nam kaže put, neka nas uči, neka nas pelja po pravi puti!“, završio je tako svetačnu prodiku prelat dr. Franjo Egrešić. Za bišupskim blagoslovom i s riči „Idite u miru i ostanite kršćani i Hrvati!“ završeno je shodišće, koje će kljetu na 50. jubilarnom spravišču, tako se ufamo, ponovo u svojem domu, ali u novom sjaju i novom ruhu moći pozdraviti svoje hrvatske vjernike.

Tiho

Koljnofsko-jurska skupna slika na kraju shodišća

Hrvatska referatura Pečuške biskupije

Hrvatska referatura Pečuške biskupije utemeljena je prije više od jednog desetljeća, inicijativa utemeljenja narodnosnih referatura pri Pečuškoj biskupiji potekla je od tadašnjeg biskupijskog povjernika za pastoralni rad, župnika Franje Pavlekovića. Za voditelja referature imenovan je dekan župnik Ladislav Ronta, koji je taj rad obavljao do 2018. godine, kada je imenovan novi voditelj, župnik Augustin Darnai. Uz župnika koji vodi referaturu u hrvatskoj referaturi je od početka zaposlena i osoba koja zna hrvatski jezik, to je Milica Klaić Tarađija.

Razgovarala: Branka Pavić Blažetin

|| Velečasni Augustin Darnai je koncem ožujka organizirao susret s novoimenovanim pečuškim biskupom Lászlóm Felföldijem i predstavnicima Hrvata Pečuške biskupije. Zašto ste smatrali važnim susret s preuzvišenim biskupom?

– Ja sam organizirao susret. Zbog toga jer preuzvišeni biskup nije odavdje već iz drugog dijela Mađarske i nije se susreo u svom radu do sada s hrvatskom narodnosti. Pošto Hrvati u značajnom broju žive u Pečuškoj biskupiji, te se ovdje nalaze i njihove istaknute ustanove te organizacije, od iznimne je važnosti da se upozna sa životom i radom hrvatske zajednice.

|| Uvjerila sam se u srdačnost i otvorenost pečuškoga biskupa, koji nije skrivao iznenađenje koliko je aktivna hrvatska zajednica u njegovoj biskupiji i u Mađarskoj.

– Da, barem i moje iskustvo je da je namjera jačanja pa i ponovnog oživljavanja zajednice motivacija njegove pastorizacije, a za to pomoć i oslonac nalazi i u hrvatskoj zajednici.

|| Vi ste voditelj Hrvatske referature u Pečuškoj biskupiji. Što je zadatak referature, koji su najvažniji planovi koje želite ostvariti u bliskoj budućnosti?

– Zadaća je da se održavaju, njeguju veze s hrvatskim organizacijama, s hrvatskim ljudima, te da se podupire dušobrižništvo na materinskome jeziku. To je najvažnija zadaća.

Augustin Darnai

|| Znamo da ima malo svećenika koji govore jezik i služe misu na hrvatskom. Kako se može taj problem premostiti i poboljšati pastorizacija na hrvatskome jeziku?

– Mislim da je za to u prvom redu potrebna volja, pa i sa strane vjernika da se zalažu za mise na hrvatskom. Može se riješiti i tako kao što to ja činim koji sam s jedne strane hrvatskoga podrijetla, pa iako ne govorim jezik, naučio sam služiti misu na hrvatskom jer sam to htio. To je najvažnije.

|| U Pečuškoj biskupiji ima pet-šest hrvatskih svećenika, koji govore hrvatski pa mogu i služiti misu na hrvatskom jeziku.

– Tako je. Mislim da oni to i čine u svojim župama, ako su na službi u takvim mjestima, sudjelujući u pastorizaciji na hrvatskom jeziku, ali možda bi se to još moglo poboljšati.

|| Kao laik se pitam, tko im to može „naložiti“, da služe mise na hrvatskom jeziku, dnevno, tjedno, mjesečno...

– Mislim da je to pitanje organizacije, a tu je vrlo važno da postoji jedna zajednica koja će to htjeti i željeti jer to je uistinu gorčina da u jednom naselju, ako se održava, primjerice, narodnosni dan i svećenik i s udaljenosti od 80 kilometara ode služiti hrvatsku misu, a u crkvi nema vjernika. Jer to nije program..

|| I nije riječ samo o misama već i o drugim obredima, o ukopima, krštenjima, vjenčanjima...

– Tako je. Uostalom, sva potrebna sredstva i pomagala imamo, jer smo uz pomoć Đakovačke nadbiskupije nabavili sve liturgijske i obredne knjige te ih možemo osigurati svim svećenicima koji žele sudjelovati u pastorizaciji na hrvatskom jeziku. I za obrede krštenja, ukopa, i misne knjige, čitanja i molitve vjernika. Bilo tko ima bilo kakve potrebe, i to je zadaća hrvatske referature, može tražiti, i ako je potrebno obratit ćemo se za pomoć crkvenim vlastima u matičnoj zemlji. Ono što je uz nedostatak svećenika problem, to je nedostatak kantora, jer u malim naseljima gdje žive Hrvati, ako i nisu Hrvati, tamošnji kantori su naučili hrvatske pjesme koje se tamo pjevaju. Međutim, na većim priredbama, i na umjetničkoj razini nemamo kantora koji bi mogli udovoljiti našim potrebama. Među planovima imam, vjerujem da će i preuzvišeni biskup poduprijeti moju ideju, ako nađemo odgovarajuću osobu, onda ćemo podupirati i njezino školovanje u Hrvatskoj, jer postoji potreba.

Hrvatsko hodočašće vjernika Pečuške biskupije u Đudu

Neformalni sastanak predstavnika bačkih Hrvata

O tekućim pripremama za Dužijancu 2021. i postavljanje spomenika biskupu Ivanu Antunoviću u Baji

Na inicijativu Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije i njezina predsjednika Jose Šibalina, 27. travnja u županijskom Narodnosnom domu u Baji održan je sastanak županijskih zastupnika i predsjednika mjesnih hrvatskih samouprava na kojemu je sudjelovao i ravnatelj Kulturnog centra bačkih Hrvata Mladen Filaković. Povod neformalnom sastanku bile su pripreme za dvije središnje priredbe bačkih Hrvata, svečanost Dužijance 2021. i postavljanje spomenika biskupu Ivanu Antunoviću.

Nakon pozdravnih riječi Jose Šibalina, predsjednica Hrvatske samouprave grada Baje Angela Šokac Marković, ujedno i dopredsjednica Hrvatske državne samouprave (HDS), ukratko je izvjestila okupljene o tijeku priprema, te pojednosti-

ma i planovima vezanim za organiziranje Dužijance i izradu, odnosno postavljanje spomenika biskupu Ivanu Antunoviću u Baji, ali i Kalači. Kako je uz ostalo kazala, u tijeku je razmatranje ponuda i pribavljanje potpore za izradu i postavljanje kipa. Kip veličine 210 centimetara, koji će biti izliven u gipsu, a zatim i u bronci, rad je akademskog kipara Bernarda Pešorde iz Zagreba. Naime, autor je svojevremeno za naručitelja iz Subotice izradio dva pri-

jedloga, sjedeći i stojeći kip. Budući da je u Subotici postavljen sjedeći kip Ivana Antunovića, u Baji bi bio postavljen stojeći, a za mjesto je odabran prostor ispred zapadnog pročelja bivšeg franjevačkog samostana, nasuprot Gradskom vrtu Déry. Prema očekivanjima, projekt će se kao i u Subotici ostvariti potporom Vlade RH i Hrvatske biskupske konferencije, a otkrivanje spomenika planira se 18. rujna, uz nazočnost visokih gostiju iz Hrvatske i Mađarske. U Kalači se planira postaviti i bista biskupa Ivana Antunovića,

također rad spomenutog zagrebačkog umjetnika. Pošto zbog radova u središtu grada još nije određeno mjesto, postavljanje i otkrivanje spomenika održat će se sljedeće godine u okviru Županijskog hrvatskog dana i Spomendana biskupa Ivana Antunovića u Kalači.

Nakon što je prošle godine zbog nepovoljne epidemiološke situacije izostala tradicionalna žetvena svečanost bunjevačkih Hrvata, svečanost „Dužijance 2021.“ u Baji, koju će prikazati gosti iz Subotice, organizirat će 14. i 15. kolovoza. Tom prigodom 14. kolovoza na festivalskoj pozornici na Petőfijevom otoku odnosno u Turističkom centru planira se kulturni program uz nastup gostujućih KUD-ova iz Subotice, nakon čega će se prirediti i tradicionalni Državni hrvatski tamburaški festival u organizaciji Hrvatske državne samouprave. Sutradan, 15. kolovoza u crkvi svetog Antuna Padovanskog u Baji s početkom u 10.30 služiti će se svečano euharistijsko slavlje. Uslijedit će svečana povorka gostujućih i domaćih sudionika u izvornim narodnim nošnjama, od crkve do Trga Kálmána Tótha, gdje će se blagosloviti novi kruh.

Na sastanku je dogovoreno da će Hrvatske samouprave s jedne strane sufinancirati priredbu Dužijance putem potpore prema ugovoru o suradnji u održavanju zajedničkih programa koji je sklopljen s Hrvatskom državnom samoupravom, a s druge strane pak surađivati u pripremi svojih kulturnih društava za svečanu procesiju. S.B.

DUŠNOK

Iako su zbog protuepidemijskih mjera izostali tradicionalni prvosvibanjski programi, kako bi se uljepšao praznik rada i pridonijelo dobrom raspoloženju žitelja u bačkom naselju organizirano je jutro uz glazbu. Na inicijativu Mjesne samouprave Dušnoka i uz podršku Hrvatske samouprave Dušnoka, obilazeći naselje zaprežnim kolima mještane je svojom glazbom zabavljao orkestar „Zabavna industrija“. Mještani su ih dočekali pred svojim obiteljskim kućama.

BAŠKUT-GARA

Uskoro počinje gradnja biciklističke staze od Baškuta do Gare koja će se dodatnom potporom Vlade od 158 milijuna forinti ostvariti u vrijednosti od 638 milijuna forinti. Na taj način Gara će biti povezana s Bajom, čime će se olakšati ne samo promet i uzajamno posjećivanje obitelji, rodbine i prijatelja, već i proširiti mogućnosti rekreativnih i sportskih aktivnosti.

VI. Kobasijada – ocjenjivanje pristiglih uzoraka

Ovih je dana u Hrvatskom klubu Augusta Šenoae održano natjecanje u ocjenjivanju uzoraka salama i kobasica koji su pristigli za VI. hrvatsku državnu kobasijadu, koja bi se najesen održala u Peču, ako to epidemiološke mjere dopuste. Po predviđanjima u organizaciji Hrvatske državne samouprave, Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj i Pečuške hrvatske samouprave moglo bi to biti 10. rujna 2021. godine.

U Hrvatskom klubu Augusta Šenoae 28. travnja u poslijepodnevni satima zatekli smo djelatnike Kluba koji su pomagali v. d. ravnateljici Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj Gabrielli Kohuth Várhelyi pri sortiranju uzoraka

v.d. ravnateljica Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj Gabriella Kohuth Várhelyi i članovi ocjenjivačkog odbora

Ako sve budu u redu u sklopu priredbe nagradit će se ovogodišnji najbolji proizvođači domaćih svinjskih poslastica u dvije kategorije: 1. kobasice, 2. salame (štifolder). Za sada su rezultati tajna, a zainteresirani će biti na vrijeme obaviješteni, a kako saznajemo svi oni koji su poslali uzorke pozvat će se na druženje u Hrvatski klub Augusta Šenoae, kako bi se konzumirali pristigli uzorci, jer ako se čeka do jeseni njihova bi kvaliteta mogla biti narušena.

Branka Pavić Blažetin

Dio pristiglih uzoraka

za ocjenjivači odbor u sastavu Davorin Bockovac, Tamás Tóth, Szabolcs Szölösi i Đuro Tarađija.

Na natjecanje je dostavljeno 49 uzoraka što kobasica, što salama, što kobasica od divljači. Od 49 uzoraka tri su uzoraka diskvalificirana. Četiri uzorka od četiri proizvođača pristigla su iz gradišćanske regije, četiri uzorka od dva proizvođača iz zalske regije, osamnaest uzoraka od jedanaest proizvođača iz podravske regije, devetnaest uzoraka od dvanaest proizvođača iz baranjske regije, tri uzorka od tri proizvođača iz bačke regije i jedan uzorak iz Republike Hrvatske.

Dan narodne nošnje

Odnedavno smo svjedoci kako i na društvenim mrežama mohački Muzej „Dorottya Kanizsai“ objavljuje dio svojih programa i radionica, i to i na hrvatskom jeziku. Najave, plakati, pozivi, vrlo lijepo i jezično dotjerano. Ravnateljica Muzeja, etnografkinja, povjesničarka i muzeologinja dr Andrea Kolutác-Hasanović sa svojim suradnicima nastavlja put donedavnog ravnatelja Jakše Ferkova, uz dodatne aktivnosti kako bi se privukla i zainteresirala publika. Kako čitamo na mrežnim stranicama Muzeja, među jedanaest suradnika već više od godinu dana je i etnografkinja-muzeologinja Mirjana Bošnjak. Ovih smo je dana kontaktirali kako bismo saznali koliko se sudionika odazvalo ovogodišnjem pozivu koji je Muzej objavio u povodu Dana narodne nošnje. Od 1975. godine Muzej je bio bazični etnografski muzej s građom Hrvata, Srba i Slovenaca u Mađarskoj. Najviše je hrvatskog materijala koji je sakupio nekadašnji ravnatelj Muzeja, pokojni dr. Đuro Šarošac sa svojim suradnicima. To je vidljivo i iz postave stalne etnografske izložbe „Népek találkozása a mohácsi Dunánál“ / Susret naroda na Dunavu kod Mohača“. Bogata etnografska zbirka, mjesna povijesna zbirka, fotoarhiv (s 21 tisućom fotografija), baza podataka... o svemu se možete detaljnije obavijestiti u Muzeju.

Ovogodišnji poziv uz Dan narodne nošnje koji se obilježava 24. travnja prevedeno na hrvatski glasi: „Neka zvecka, šuška, škripsi – pokaži se i nek' sjaji!“ Muzej „Dorottya Kanizsai“ pokrenuo je mnoge koji su obukli svoj jedinstveni, suvremeni modni dodatak ili odjevni predmet izrađen etno motivima ili raznim tradicijskim tehnikama i poslali poruku na Messenger s fotografijom ili kratkom video snimkom u kojoj su izvedbom, pjesmom, plesom ili glazbom pokazali što za njih znači kombinacija narodne nošnje i suvremene mode. Najbolje fotografije objavljene su na Facebook stranici Muzeja, gdje su ih svi zainteresirani mogli pogledati i lajkati. Autor fotografije ili video uratka koji su prikupili najviše lajkova dobili su vrijedan poklon paket, a najkreativniji „dizajner“ će biti nagrađen posebnom nagradom stručnog ocjenjivačkog odbora.

Branka Pavić Blažetin

Mira Živković

Luca Ivanković

Online književna večer Garske hrvatske samouprave

O nakladništvu bačkih Hrvata i pjesništvu Garkinje Katicze Szendrei Faller

U organizaciji Garske hrvatske samouprave 29. travnja održana je online književna večer na temu „Nakladništvo bačkih Hrvata u svjetlu nakladništva Hrvata u Mađarskoj u 20. stoljeću” i „Pjesništvo omladinskog doba Garkinje Katicze Szendrei Faller”.

Izlaganje na navedene teme održao je znanstveni suradnik Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj dr. Silvestar Balić.

Zapravo, bio je to nastavak književnih tribina u suorganizaciji Kulturnog centra bačkih Hrvata, Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj i Hrvatske samouprave Gare pod nazivom „Prošlost, sadašnjost i budućnost podunavskih Hrvata” u okviru koje je u ožujku prošle godine dr. Stjepan Blažetin u klupskim prostorijama Garske hrvatske samouprave održao izlaganje na temu „Poglavljia iz književnosti podunavskih Hrvata (Bunjevaca i Šokaca)”.

Kako je uz ostalo naglasio dr. Silvestar Balić kao djelatnik Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, tragom ranijih istraživanja ove ustanove počeo je istraživati književna djela, pjesme objavljene u Narodnim novinama, Našim novinama i Našem kalendaru. Tako je došao do više autora, s jedne strane onih poznatih poput Josipa Gujaša Džuretina, Marka Dekića, Stipana Blažetina i drugih, ali isto tako i do manje poznatih, o kojima se manje govorilo i pisalo, iako bi to zaslužili svojim pjesničkim postignućima. Pored spomenutih autora, dodao je dr. Balić, bilo je i drugih, pa i ženskih autora kao što su Katica Szendrei Faller, Katica Varga, Angela Šokac, Anica Kútvölgyi, ali neke od njih nisu ušle u institucionalni književni krvotok hrvatske zajednice. Opširnije se osvrnuo na rad Katicze Szendrei Faller.

Prema njegovim riječima Katica Szendrei Faller, rođena u Gari, svoje prve pjesme objavljuje od 1970. godine u Narodnim novinama, a one nastaju u relativno kratkom razdoblju do 1974., posljednje pak 1976. godine. Objavila je sedamdesetak pjesama. Na tematsko-motivskoj razini u njezinim pjesmama dominiraju priroda i motivi iz prirode. Prisutni su razni oblici prirode, a vrlo karakteri-

stičan i zanimljiv je motiv kiše, i to ne samo kiše već i raznih drugih oborina i vode.

„Kiša je kod nje pojava koja ugrožava i prijeti, ali i koja uljepšava naš život. Često pere prljavštinu s ulica i sve ono što je možda prljavo, što valja oprati, ali ujedno i uljepšava naš život, poput svježeg ljetnog pljuskusa. Ali tu su i razni drugi motivi vode, primjerice poplave. Jedna njezina pjesma povrđuje ovaj motiv i sve spomenuto, govoreći o raznolikosti kiše. Ima i pjesama koje su posvećene osobama i prijateljima, među kojima često ima i sumornih, tragičnih tonova, kao i ljubavnih, refleksivnih pjesama koje govore o životu, sa širokim rasponom tema i motiva.”

Kako je istaknuo dr. Silvestar Balić, u pjesmi „Prijatelju posle susreta” krije se u neku ruku njezina ars poetica, srž, bit njezina stvaralaštva, odnosno iščitanog korpusa. To je pjesma nepoznatom prijatelju u kojoj se javljaju važna pitanja njezine lirike, a to su propitivanje stvarnosti i sna, razlike između stvarnosti i sna te njihovih granica, koje često ni sami ne prepoznajemo, ne znajući sanjamo li ili je to stvarnost, bježeći od surove stvarnosti u svijet sna pisanjem poezije. Pjesnikinja piše slobodnim stihom bez rime. Ovi modeli bili su prilično zakašnjeli, jer se u književnosti Hrvata u Mađarskoj javljaju tek nakon Drugog svjetskog rata. Katica Szendrei Faller poslije Josipa Gujaša Džuretina među prvima je usvojila slobodne, modernije pjesničke forme. Na kraju je dr. Balić izrazio mišljenje da je njezino stvaralaštvo bilo uistinu vrijedno s puno elemenata koji se mogu obraditi pa možemo žaliti što nije nastavljeno. Spomenuo je i druga imena bačkih pjesnikinja, primjerice Katicu Vargu iz Sentivana, od koje je prikupljeno tridesetak pjesama.

U nastavku večeri dr. Silvestar Balić govorio je o nakladništvu bačkih Hrvata u svjetlu nakladništva Hrvata u Mađarskoj, od kraja 1870-ih godina i Antunovićevih „Bunjevačkih i šokačkih novina” do danas. S.B.

Konferencija o leksikografiji

U organizaciji Istraživačke mreže Jezikoslovnog istraživačkog centra Eötvös Loránd 19. i 20. svibnja od 10 sati putem ZOOM aplikacije održava se konferencija „Leksikografija u teoriji i praksi – panorama narodnosti u Mađarskoj”. U sklopu skupa predavanja će održati dvadesetak znanstvenika, istraživača i doktoranda o dvojezičnim rječnicima, njihovoj povijesti i natuknicama, leksikografskim radovima, njegovim izazovima i rezultatima. Među ostalim 20. svibnja od 10 sati predavanje će imati Vjekoslav Blažetin (Odsjek za hrvatski jezik i književnost Instituta za slavistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu) i Maja Matijević (Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb) pod naslovom „A Hercegszántói horvát tájszótár mikrostruktúrájának és makrostruktúrájának összehasonlítása más hasonló szótárakkal” („Usporedba mikrostrukture i makrostrukture Rječnika santovačkog govora s ostalim sličnim rječnicima”). Predavanje će održati i Timea Bockovac (Odsjek za hrvatski jezik i književnost Instituta za slavistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu), naslov njenog predavanja je „A horvát-magyar szótárkiadás áttekintése 1989-től napjainkig” („Pregled izdavanja hrvatsko-mađarskih rječnika od 1989. godine do danas”). Jezik konferencije je mađarski. k.g.

Trenutak za pjesmu

Vihor

Razapela sam jedra na čamcu mojih dvadesetih godina
 Da bi vetar imao lakši posao.
 Do sada sam veslala mirnim, odmerenim pokretima,
 Zasenjiva svetlost mi nije oči dirala
 Noćna tama me nije bunila.
 Moj čamac se glatko klizao na vodi života
 Plavota vode je držala u meni nadu
 Ali besan i bučan vihor koji nebo i vodu kida
 Otrgnuo je moj čamac iz mirne reke u penušave valove mora
 A krvnički valovi se sklapaju nada mnom..

Katicze Szendrei Faller

UDRUGA SAVEZ HRVATA U MAĐARSKOJ SVIM ČLANOVIMA SAVEZA HRVATA U MAĐARSKOJ

Obavijest

Poštovani,

na radne aktivnosti i ostvarenje ciljeva i zadaća Saveza Hrvata u Mađarskoj i ove godine je uveliko utjecala pandemija Covid 19, koja je sprečavala njihovu provedbu.

S obzirom na važeće mjere i odredbe, nažalost, nismo u mogućnosti sazvati ovogodišnju Skupštinu u mjesecu svibnju.

Skupština će se održati u kasnijem terminu, ukoliko to omogući epidemiološka situacija.

O novom terminu i mjestu održavanja Skupštine svi članovi Saveza bit će obaviješteni na vrijeme.

Na stranicama Hrvatskog glasnika i ove godine objavljujemo najvažnije dokumente o kojima ćemo raspravljati na ovogodišnjoj Skupštini, na čemu se zahvaljujemo uredništvu. Sve dokumente možete upoznati i na Savezovoj web stranici www.shum.hu

U Budimpešti, 14. svibnja 2021.

S poštovanjem,
Predsjedništvo
Saveza Hrvata u Mađarskoj

IZVJEŠĆE O RADU UDRUGE „SAVEZ HRVATA U MAĐARSKOJ” ZA 2020. GODINU

Analiza postojećeg stanja

Na radne aktivnosti i ostvarenje ciljeva i zadaća Saveza Hrvata u Mađarskoj 2020. godine uveliko je utjecalo izbijanje pandemije COVID-19, koje je sprečavalo njihovu provedbu.

Virusna zaraza zemlju je pogodila u dva vala. U prvom valu koji je počeo u ožujku broj aktivnih slučajeva rastao je sve do početka svibnja, nakon čega se počeo neprekidno smanjivati. Smanjenje je potrajalo do kraja ljeta, no nastupanje drugog vala – tijekom kojeg je otkriveno više oboljenja od prvog polugodišta – već je bilo izvjesno u kolovozu.

Mađarska je vlada tijekom priprema uslijed izloženosti države već 31. siječnja 2020. osnovala Stožer civilne zaštite. Nakon nastupanja epidemije 11. ožujka proglašeno je izvanredno stanje, popraćeno uvođenjem posebnog zakonskog poretka, pri čemu su i u Mađarskoj uvedene mjere koje su ograničile svakodnevni život građana, a povučene su tek nakon prestanka prvog epidemijskog vala.

U drugom valu, zahvaljujući boljoj pripremljenosti zdravstvenog sustava uvedene su blaže mjere zaštite, među ostalim kako bi se gospodarstvo održalo u funkciji. Mjere su, međutim, zbog skokovitog rasta oboljelih ponovno postrožene u studenom.

Godina 2020. zasigurno neće ući u povijest kao jedna od najboljih i najuspješnijih godina čovječanstva. Nadu otvara dolazak nove vakcine, koja u predstojećem razdoblju može otvoriti novu fazu zaštite.

Na žalost, virus COVID-19 je godinu oblježio u svakom pogledu, premda je Savez u skladu s važećim mjerama zaštite nastojao ispuniti zadaće definirane Planom rada.

Radne aktivnosti obavljao je prema Radnom planu i Proračunu koji su prihvaćeni na skupštini održanoj u Martincima 29. kolovoza i tijekom godine izmijenjeni u više navrata, ostvarujući definirane ciljeve, zadaće i odluke. Savez je svoje aktivnosti očuvanja baštine, njegovanja jezika i promicanja kulture ostvarivao u šest jednakopravnih regija nastanjenih pripadnicima hrvatske manjine.

Održavanje programa i priredbi, provedba radnih zadaća u ozračju pandemije

Prvo tromjesečje (siječanj, veljača i ožujak 2020.)

Početkom godine održani su tradicionalni hrvatski balovi i prela. Savez je priredbe podržao prema svojim skromnim financijskim mogućnostima (predmeti za tombolu, najamnine, ostale naknade). Financijska sredstva dobili su Baškut, Čavolj, Barč, Gara, Šeljin, Vancaga, Sambotel i roditeljska zajednica Školskog centra Miroslav Krleža u Pečuhu. Savez se istodobno pridružio i sudjelovao u programima županijskih i mjesnih hrvatskih organizacija.

Izabrani predstavnici Saveza sudjelovali su na sjednicama radnih odbora i zastupničkog tijela HDS-a te strukovnim forumima Croaticice.

Predsjedništvo je svoju prvu sjednicu održalo 5. veljače u Mišljenju, pri čemu je udovoljilo projektnim obračunskim obvezama, podnijelo izvješća i objavilo projekte za 2021. godinu.

Drugo tromjesečje (travanj, svibanj i lipanj 2020.)

Postrožene mjere i ograničenja u travnju i svibnju onemogućila su održavanje više državnih i regionalnih programa.

Npr.: Pasijska baština s Udrugom Zornica, Podravinski proljetni festival, održavanje skupštine.

Vlada je u uvjetima izvanrednog stanja proglašenog zbog pandemije koronavirusa donijela Uredbu 173/2020. (IV.30.), uslijed čega su povučeni javni pozivi za prijavu projekata kodne oznake NEMZ-KUL-20 i NEMZ-TAB-20.

Mjere su ublažene u lipnju, što je omogućilo održavanje više priredbi. Npr.: Hodočašće u Drvljance, skupština baranjske organizacije, sudjelovanje na sjednici Odbora za ljudska prava.

Dana 19. lipnja Predsjedništvo je održalo svoju drugi sjednicu u podravinskim Drvljancima.

Treće tromjesečje (srpanj, kolovoz i rujna 2020.)

Radne aktivnosti tijekom ljeta odvijale su se u normalnim okvirima, nastojali smo održati otkazane programe. U skladu s tim podržavali smo regionalne priredbe u kojima smo aktivno sudjelovali. Npr.: skupština Bačko-kiškunske županije, svečano otvorenje zgarde u Baji u organizaciji HDS-a, Antunovićev dan u Kalači, skupština u Martincima, hodočašće u Santovo, Skupština HDS-a u Prisici, proštenje u Bačinu, jezično natjecanje gradišćanskih učenika.

Zbog postroženih pekograničnih mjera otkazana je „Dužijanica” u Baji, koja se trebala održati u suorganizaciji sa Suboticom.

Sjednica Nadzornog odbora održana je 9. srpnja u Baji, a sjednica Predsjedništva 30. rujna u Mišljenju.

Četvrto tromjesečje (listopad, studeni i prosinac 2020.)

Krajem godine mjere su dodatno postrožene, što je rezultiralo otkazivanjem stožernih priredbi poput Državnog dana Hrvata i obilježavanja 30. godišnjice Saveza. Regionalni programi nastavljani su u skladu s ograničenjima. Tako su npr. održani berba u Vršendi, svečani program KUD-a Marica, otkrivanje spomenika u Subotici, nastavljene su i projektne aktivnosti, a Savez se aktivno uključio i u pružanje te organizaciju humanitarne pomoći za žrtve potresa u Hrvatskoj.

Državni gastronomski i kulturni dan

Istovremeno sa skupštinom 29. kolovoza 2020. u Martincima je održan Hrvatski gastronomski i kulturni dan, koji vrijedi za jednu od najvećih Savezovih državnih priredbi. Predstavnici pojedinih regija u skladu s tradicijom predstavili su svoje gastronomske vještine i obilježja svog kraja. Tako su među ostalim pripremljeni i ocijenjeni bajski fiš paprikaš, baranjska sarma, mohački grah u zemljanom loncu i ovčji perkelt te podravska pečenja i kolači. Gosti su mogli kušati i izvrsna vina vršendske Vinarije Kovač.

Za dobro raspoloženje pobrinuli su se Orkestar Vizin i martinački pjevački zbor „Korijeni”. Na priredni su sudjelovali veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj dr. Mladen Andrić i generalni konzul Drago Horvat.

Rad izabranih upravljačkih tijela Predsjedništvo

Aktivnosti planiranja, organizacije i operativne provedbe sukladno Statutu ostvaruje sedmeročlano Predsjedništvo.

Predsjedništvo funkcionira u sljedećem sastavu:

- Joso Ostrogonac – predsjednik
- Arnold Barić – potpredsjednik
- Marijana Balatinac Dr. Al-Emadné – predsjednica Baranjske regije
- Józsefné Markovics – predsjednica Bačko-kiškunske regije
- Jozo Solga – predsjednik Podravinske regije
- Edit Horváth Paukovitsné – predsjednica Gradišćanske regije
- Eva Išpanović – predsjednica Regije Budimpešte i Peštanske županije
- Nepopunjeno – predsjednik Zalske regije

Predsjednica Zalske regije Dr. Enikő Kovács početkom 2020. u pismenoj formi izvijestila je Predsjedništvo o ostavci na dužnost. Ostavku nije obrazložila. Predsjedništvo je na sjednici održanoj 4. veljače 2020. prihvatilo odluku koju je primilo k znanju sa žalošću.

Istodobno, Predsjedništvo si je odredilo cilj rješavanja nesporazuma u Zalskoj županiji i izbor novog predsjednika regije.

Predsjedništvo je tijekom godine održalo tri sjednice. Budući da dodatni osobni kontakti nisu bili mogući članovi Predsjedništva su zbog pandemije COVID-19 uglavnom održavali kontakte i komunicirali telefonom ili online.

Vrijeme održavanja i teme sjednica Predsjedništva:

Mišljen, Gradsko poglavarstvo, 20. veljače 2020.

Dnevni red:

- Izvješće o radu za 2019. i Plan rada za 2020. godinu
- Vrijeme i mjesto održavanja skupštine
- Obilježavanje 30. obljetnice Saveza
- Priprema zadaća u vezi popisa stanovništva 2021.
- Iskustva jesenskih izbora
- Nominacija za nagradu „Pro cultura...”
- Očitovanje o „bunjevačkom pitanju”.

Drvljanci, 19. lipnja 2020.

Dnevni red:

- Novo mjesto i vrijeme održavanja skupštine
- Zadaće u vezi obilježavanja 30. godišnjice
- Vrijeme i mjesto održavanja Državnog dana Hrvata, program, regionalne priredbe

Mišljen, 30. rujna 2020.

Dnevni red:

- Ocjena skupštine, dodatne zadaće
- Mjere za suzbijanje epidemije, dinamika programa
- Dodatne zadaće u vezi 30. obljetnice
- Kadrovska pitanja

O sjednicama Predsjedništva izrađuju se zapisnici koji sadrže pojedine odluke. Među stalnim uzvanicima nalaze se predsjednik HDS-a, predsjednik Nadzornog odbora, predsjednik Disciplinskog odbora i predstavnici medija.

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor je tijekom protekle godine zasjedao prema utvrđenoj dinamici. Sjednica NO-a zbog pandemije održana je samo jednom, i to u Baji 9. srpnja 2020.

Članovi nadzornog odbora provjerili su računovodstvene evidencije, financijske obračune i dokumente Saveza. Članovi Nadzornog odbora o svojim zaključcima izvijestili su Predsjedništvo. Izvješće o radu Nadzornog odbora podnio je predsjednik NO na godišnjoj skupštini.

Predsjednik Saveza i zastupnik računovodstvenog servisa redovito su pozivani na sjednicu Nadzornog odbora, na kojoj je sačinjen ažuran i ovjeren zapisnik. Zapisnik sadrži pojedine odluke.

Sastav nadzornog odbora:

- Mišo Štandovar – predsjednik
- Martin Kubatov – član
- Robert Ronta – član

Disciplinski odbor

Sukladno novom Statutu na skupštini koja je održana 25. svibnja 2019. izabrani su članovi Disciplinskog odbora. DO svoje je aktivnosti obavljao prema vlastitom Radnom planu.

Sastav Odbora:

- David Gregeš – predsjednik
- Marija Pilsits – članica
- Joso Šibalin – član

Skupština

Predsjedništvo je godišnju skupštinu udruge za razliku od prakse ustaljene tijekom prethodnih godina održalo 29. kolovoza 2020. u martinačkom Kulturnom centru Josip Gujaš Džuretin. Priredbi je nazočio generalni konzul RH u Pečuhu Drago Horvat, koji je pozdravio sudionike.

Sudionici su razmotrili i prihvatili Izvješće o radu Saveza za 2019. godinu, financijsko izvješće, izvješće o javnim aktivnostima, radni plan za 2020. te financijski plan za 2020. U okviru zasebne točke dnevnog reda raspravljalo se o zadaćama u vezi popisa stanovništva 2021.

Svi članovi Saveza izviješćeni su o sazivanju skupštine putem pisma ili elektroničke pošte; dostavljene obavijesti sadržale su dnevni red, mjesto i vrijeme održavanja. Članstvu su dostavljeni i dokumenti koji su razmatrani na skupštini.

Poziv i dokumentumi pojedinačno su objavljeni u Hrvatskom glasniku i na mrežnoj stranici Saveza.

Skupština je donijela 7 odluka, koje su članovi prihvatili jednoglasno.

Pravnu podlogu za održavanje skupštine omogućio je odvjetnik Dr. Kolos Harci-Kovács.

Predsjedničke dužnosti

Predsjednik Saveza Joso Ostrogonac predsjedničke dužnosti obavljao je prema Statutu, zastupajući interese Saveza na raznim forumima, sastancima, konferencijama i kulturnim priredbama. Uspostavio je i održavao razgranate veze s najvišim političkim rukovoditeljima Mađarske i Republike Hrvatske, parlamentarnim glasnogovornikom Hrvata u Mađarskoj, Hrvatskom državnom samoupravom, županijama i mjesnim samoupravama, partnerskim institucijama, narodnosnim organizacijama i medijima.

Predsjednika je u odsutnosti i samostalno, prema prethodnom dogovoru zastupao potpredsjednik Arnold Barić.

Predsjedništvo je na sjednici održanoj 4. srpnja u Baji predložilo da se predsjednik nominira za državnu nagradu „Za narodnosti”. Što su nazočni članovi jednoglasno podržali.

Potpredsjednik Vlade Zsolt Semjén u dopisu od 18. prosinca 2020. izvijestio je predsjednika Saveza da je nominacija za nagradu „Za narodnosti” prihvaćena, ali je svečano uručenje zbog izvanredne situacije prouzročene pandemijom koronavirusa odloženo za 2021.

Članstvo

Broj članova Saveza već godinama kreće se oko 300-350. Raduje činjenica da je tijekom godine više mladih izrazilo namjeru pristupanja Savezu. Na žalost, istodobno je preminulo više starijih članova. S velikom žalošću tijekom godine primili smo vijest o smrti priznatog čavoljskog etnologa i pedagoga dr. Miše Mandića i ravnatelja Hrvatskog školskog centra Miroslava Krležje Gábora Győrvárija. Obojica su bili stožerni članovi našeg Saveza. Učestalost plaćanja članarine je promjenljiva, premda smo svim članovima tijekom protekle godine dostavili pismo upozorenja i uplatnicu. Predsjedništvo 2020. nije koristilo pravo isključenja članova.

Raduje činjenica da je javnu nagradu „Pro cultura...” 2020. na prijedlog Predsjedništva dobio KUD „Marica”.

Financijsko stanje i poslovanje Saveza

Financijsku podlogu poslovanja Saveza predstavljala su natječajna sredstva i uplate članarina..

Sukladno nacrtu proračuna za 2020. godinu primljeni iznosi pokrivali su troškove sazivanja državne skupštine, sjednica Predsjedništva i Nadzornog odbora te drugih sastanaka. U okviru provedbe državnih i regionalnih programa omogućili smo nastupe kvalitetnih umjetnika, pokrili njihove putne troškove, riješili prijevoz mnogobrojne publike iz drugih dijelova zemlje i pokrili troškove skromnog dočeka gostiju.

Dobivenu potporu koristili smo za nabavu uredskog materijala, pokrivanje administrativnih, bankovnih, poštanskih, telefonskih i telekomunikacijskih troškova, održavanje službenog vozila i kadrovske troškove.

Projekti su prijavljeni ažurno i u utvrđenom roku, prema propisima. Prihod od članarina diferencirano je korišten za financiranje programa i priredbi regionalnih organizacija.

Precizne i zakonite računovodstvene usluge Savezu je pružao računovodstveni servis BM-KONTÓ iz Baje.

Poslovna banka Saveza: ERSTE BANK HUNGARY ZRT., broj bankovnog računa: 11600006 – 00000000 – 78612358

Prikaz realizacije planiranog proračuna sadrži Financijsko izvješće

Aktivnosti Saveza za javno dobro

Prema mađarskim zakonima organizacijama koje obavljaju aktivnosti za javno dobro smatraju se one nevladine organizacije koje su registrirane u Mađarskoj, a prema statutu obavljaju javne zadatke i aktivnosti za javno dobro, raspoložu resursima za zadovoljavanje pojedinačnih i društvenih potreba te odgovarajućom, dokazivom društvenom potporom.

Savez kao nevladina organizacija udovoljava zakonskim kriterijima za obavljanje aktivnosti za javno dobro koje su definirane Statutom.

O aktivnostima za javno dobro izrađeno je posebno izvješće koje je definirano.

Javnopolitičke aktivnosti Saveza

Aktivnosti Saveza kao nevladine organizacije sve više dobivaju na važnosti. Savez dobiva sve veću važnost u javnopolitičkom i društvenom životu, a obavljanjem javnih, kulturnih i strukovnih zadaća štiti i zastupa prava te kolektivne i individualne interese hrvatske narodnosti.

Područja javnopolitičkog rada:

- Predsjednik Saveza zajedno s parlamentarnim glasnogovornikom Hrvata u Mađarskoj i predsjednikom HDS-a sudjeluje u radu **Mađarsko-hrvatskog mješovitog odbora za manjine**, čija je zadaća praćenje provedbe Sporazuma između Republike Hrvatske i Republike Mađarske o zaštiti Mađarske manjine u Republici Hrvatskoj i hrvatske manjine u Republici Mađarskoj koji je potpisan 4. travnja 1995. u Osijeku. Sjednica Mješovitog odbora 2020. godine nije održana zbog pandemije.
- Savez je aktivno sudjelovao u radu **Tematske radne skupine za narodnosna pitanja**. Radna skupina je na sjednici održanoj 24. lipnja 2020. razmotrila informacije o izmjenama Zakona o narodnostima, a iznesene su i informacije o programima potpore kodne oznake NEMZ-BER i NEMZ-TAB. Dana 10. prosinca 2020. u okviru videokonferencije iznesene su informacije o rezultatima narodnosne politike 2020. godine, primopredaji pokretinosti i nekretnosti koje služe za obavljanje odgojno-obrazovnih zadaća od strane ustanova u vlasništvu narodnosnih samouprava, projektnim obvezama u vezi istih te aktualnostima u području međunarodnih i domaćih izvještaja.

Partnerstva Saveza

Najvažniji strateški partner Saveza je **Hrvatska državna samouprava**. Kvalitetnu suradnju dviju organizacija omogućuju redovite konzultacije, dijalog i koordinacija zajedničkih programa. Članovi Predsjedništva ujedno su i članovi Skupštine HDS-a, što olakšava zajedničko razmišljanje i kontakte.

Savez održava kvalitetne odnose s **parlamentarnim glasnogovornikom Hrvata u Mađarskoj**, koji redovito sudjeluje na priredbama i sjednicama Saveza. Glasnogovornik Jozo Solga dobro poznaje uspjehe, brige i probleme Udruge, budući da je u kao predsjednik Podravinske regije već više desetljeća član Državnog predsjedništva.

Savez je zajedno s HDS-om proporcionalni suvlasnik **Medijskog centra i izdavačke kuće Croatia d.o.o.**

Predsjedništvo redovito pribavlja informacije o poslovanju i aktivnostima Croatice. U radu Nadzornog odbora Croatice u ime Saveza sudjeluju Robert Ronta i Martin Kubatov.

Regionalne organizacije Saveza održavaju kvalitetne radne odnose s mjesnim i županijskim hrvatskim samoupravama. O uspjehu suradnje svjedoče brojni zajednički programi za očuvanje baštine, kulturne priredbe i aktivnosti s ciljem njegovanja materinskog jezika.

Predsjednik Saveza i regionalni predsjednici redovito informiraju hrvatske medije o organiziranim programima i aktualnim zadaćama. Na regionalnim priredbama i programima redovito sudjeluju novinari **Hrvatskog glasnika, Radio Croatice te hrvatskih redakcija Mađarskog radija i televizije**, koji objektivno izvješćuju javnost o događanjima.

Kontakte s maticom Savez održava preko **hrvatskog diplomatskog zbora u Mađarskoj** i samostalno.

Veleposlanik Mladen Anđrić i suradnici Veleposlanstva RH redovito posjećuju priredbe Saveza, nastojeći posjećivati i najmanja mjesta u kojima žive Hrvati. Predsjednik Saveza ili zastupnici Saveza redovito sudjeluju u priredbama koje organizira Veleposlanstvo RH u Mađarskoj.

U narodnosnom životu triju županija, Baranjske županije, Šomođske županije i Bačko-kiškunske županije aktivno sudjeluje i **Generalni konzulat RH u Pečuhu**.

Veleposlanstvo i Generalni konzulat redovito pozivaju čelnike Saveza na konzultacije, dogovore i priredbe.

Savez na državnoj i regionalnoj razini aktivno sudjeluje u pružanju pomoći žrtvama potresa u Hrvatskoj. Izgradnji potresom pogođenih naselja i unapređenju životnih uvjeta stradalih obitelji doprinio je humanitarnim akcijama i žurnom organizacijom donacija.

PLAN RADA UDRUGE SAVEZ HRVATA U MAĐARSKOJ ZA 2021. GODINU

Analiza stanja

Nažalost, početkom 2021. godine cijeli svijet, pa tako i našu domovinu zahvatio je treći val epidemije koronavirusa, uslijed kojeg je drastično porastao broj oboljelih. Na prijedlog Stožera civilne zaštite Vlada je postrožila više ranije uvedenih mjera. Strože mjere odnose se na odgojno-obrazovne ustanove, vrtiće, uslužne objekte, nošenje maski te kontrolu prelaska i čuvanje granice. I dalje su na snazi mjere policijskog sata i zabrane okupljanja.

U ovoj nesigurnoj situaciji neizvjesno je i planiranje, pa je Predsjedništvo Plan rada za 2021. godinu izradilo na način koji bilo kad omogućuje izmjene.

Godišnji Plan rada sastavljen je prema načelima skupštine koja je održana u Martincima 29. kolovoza 2020. godine, smjernicama Statuta, financiranju za 2021. koje je ostvareno kroz projekte, uplati članarina i ostalim potporama.

Savez svoje tradicijske i kulturne aktivnosti, kao i aktivnosti za očuvanje materinskog jezika provodi u šest ravnopravnih regija koje nastanjuju pripadnici hrvatske manjine.

Savezu zbog nastale situacije predstoje ozbiljni izazovi.

Najvažniji ovogodišnji zadaci

- Savez svojom najvažnijom zadaćom smatra promišljanja o svojoj kulturnoj strategiji, koja se ravna prema aktualnoj narodnosnoj politici i zakonodavstvu, u svrhu očuvanja identiteta, jezika, tradicije i kulturnih uvjeta hrvatskih zajednica te daljnje izgradnje kulturne autonomije.
- Vrlo brižno trebamo se pripremiti za popis stanovništva 2022. godine, pri čemu kroz priredbe, promidžbenim radom i osobnim sudjelovanjem trebamo postići da se što više ljudi izjasni kao Hrvat. To pitanje naročito je važno u Bačkoj regiji.
- Godišnja se skupština mora sazivati brižnije, kako bi na njoj što veći broj registriranih članova i predstavnika udruge mogao iznijeti svoja stajališta, mišljenje i prijedloge.
- Uz pomoć medijskih i promidžbenih materijala u Republici Hrvatskoj i Mađarskoj treba se staviti snažniji naglasak na predstavljanje rada, ciljeva, nastojanja, zadaća i rezultata Saveza.
- Kroz osobne kontakte, dijalog i korištenje odgovarajućih komunikacijskih kanala trebaju se postići povećanje broja članova Saveza i veća disciplina pri plaćanju članarina.
- Osim praćenja natječaja u zemlji i matici s ciljem unapređenja i sigurnosti financijskog poslovanja te financiranja Saveza veća pozornost treba se posvetiti korištenju mogućnosti koje pružaju europski natječaji.
- Predsjedništvo određivanjem konkretnih strateških ciljeva i zadataka, te izradom radnih programa treba jačati partnerske veze s regionalnim hrvatskim organizacijama, samoupravama i tijelima drugih narodnosti.
- Predsjedništvo kroz godinu treba pronaći odgovarajući termin i mjesto za dostojno obilježavanje 30. godišnjice Saveza.
- Za vrijeme epidemije i provedbe strogih mjera Predsjedništvo treba nastojati održavati veze i komunicirati s članstvom, partnerima i partnerskim organizacijama. Trebaju se uspostaviti uvjeti digitalnog održavanja kontakata (telefon, elektronička pošta itd.)

Najvažnije priredbe

Održavanje Skupštine:

Ovogodišnja Skupština održat će se tijekom 2021. godine u Gari, ukoliko to omogući epidemiološka situacija. Nakon odgovarajućih priprema svim će se članovima u poštanskoj pošiljci ili elektroničkom poštom dostaviti pozivi i pismeni materijali.

Dnevni red Skupštine, izvješće o radu za 2020. godinu, financijsko izvješće i plan rada za 2021. godinu objavit će se u Hrvatskom glasniku i na mrežnoj stranici Saveza. O sudjelovanju što većeg broja članova brinu se regionalni predsjednici.

Gastronomski i kulturni dan

Ova državna priredba nadovezuje se na Skupštinu i trebala bi se održati tijekom 2021. godine u Gari. Kulturni program predviđen je u mjesnom Domu kulture. Gastronomskim majstorima omogućujemo kuhanje i pečenje.

Državni dan Hrvata

Priredbu tradicionalno organiziramo u suradnji s Hrvatskom državnom samoupravom, a ove godine održat će se 19. studenog 2021. u Budimpešti. I ove godine za glavne pokrovitelje zamoljeni su predsjednik RH Zoran Milanović i mađarski predsjednik János Áder, nadamo se da će u programu sudjelovati osobno. Sukladno odluci Predsjedništva, budući da se to zbog epidemije lanske godine nije dogodilo, Savez će dodijeliti odlikovanja. Bogati kulturni program sastavljaju domaćini.

Programi povodom tridesete obljetnice postojanja Saveza

Predsjedništvo ovu okruglu obljetnicu želi obilježiti na dostojan način, prema izrađenom programu.

Zadaci:

- Utvrđivanje vremena i mjesta.
- Polaganje vijenaca na grobove pokojnih članova i aktivista.
- Svečano obilježavanje 30. obljetnice, s kvalitetnim scenskim umjetnicima.
- Dodjela spomen-plaketa.
- Publikacija o 30 godina rada Saveza.
- Kulturni program.

Dužijanica, žetvena svečanost

Priredbu ćemo održati u Baji u kolovozu 2021., u suradnji sa subotičkom Udrugom „Dužijanica“. U sklopu programa nastupaju kvalitetne domaće i ubotičke skupine. Cilj priredbe je jačanje identiteta bunjevačkohrvatske etničke skupine.

Regionalni i mjesni programi koje podržava Savez

Savez će moralno i financijski podržavati regionalne tradicijske priredbe i programe.

Takvi programi među ostalim obuhvaćaju:

- regionalne hrvatske dane, dane sela i proštenja
- natjecanja i kvizove iz hrvatskog jezika za djecu
- turneje i nastupe KUD-ova, financiranje putnih troškova
- konkretne tradicijske programe (npr.: Pranje odjeće u Dunavu, Ribarski festival, Bošnjačko proštenje, Markovdan, kolinja)
- znanstvene konferencije i izložbe
- hrvatske mise i hodočašća
- adventske koncerte, božićne koncerte, smotre zborova
- otkrivanja spomen-ploča, obilježavanja obljetnica
- forume, održavanje predavanja i podržavanje nakladničkih aktivnosti

Ljudski kapaciteti Saveza Predsjedništvo

Aktivnosti planiranja, organizacije i operativne provedbe sukladno Statutu ostvaruje sedmeročlano predsjedništvo. Predsjedništvo zasjeda najmanje četiri puta godišnje.

Sastav Predsjedništva:

- Jozo Ostrogonac – predsjednik
- Arnold Barić – potpredsjednik
- Marijana Balatinac Dr. Al-Emadné – predsjednica Baranjske regije
- Józsefné Markovics – predsjednica Bačko-kiškunske regije
- Jozo Solga – predsjednik Podravinske regije
- Edit Horváth Paukovitsné – predsjednica Gradišćanske regije i Peštanske županije
- Eva Ispanović – predsjednica Regije Budimpešte
- Nepopunjeno – predsjednik Zalske regije

Zadaci u prvom tromjesečju:

- rad na natjecajima, obračuni
- izrada izvješća za 2020. godinu
- izrada Plana rada i Nacrta proračuna za 2021. godinu
- provedba državnih i regionalnih programa u prvom tromjesečju
- pripreme za sazivanje skupštine

Zadaci u drugom tromjesečju:

- rješavanje kadrovskih pitanja
- sazivanje Skupštine
- održavanje Kulturnog i gastronomskog dana
- provedba državnih i regionalnih programa

Zadaci u trećem tromjesečju:

- održavanje ljetnih kulturnih priredbi

- priprema programa koji se vezuju uz popis stanovništva
- podrška pri održavanju ljetnih kampova

Zadaci u četvrtom tromjesečju:

- pripreme i održavanje Državnog dana Hrvata
- prijedlozi za dodjelu odlikovanja
- adventski i božićni programi
- izvješće društva Croatica Kft.
- provjera uplata članarina i evidencije članova
- izrada izvješća

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor zasjeda prema svom planu rada, te kontinuirano obavlja kontrolne i savjetodavne aktivnosti.

Predsjednik Nadzornog odbora, a po potrebi i članovi pozivaju se na sjednice Predsjedništva i priredbe Saveza.

Sastav nadzornog odbora:

- Mišo Štandovar – predsjednik
- Martin Kubatov – član
- Robert Ronta – član

Disciplinski odbor:

Disciplinski odbor zasjeda prema svom planu rada. Najvažnija zadaća Disciplinskog odbora je kontrola plaćanja članarina i primjena instrumenta isključenja iz članstva.

Sastav Odbora:

- David Gregeš – predsjednik
- Marija Pilsits – članica
- Joso Šibalin – član

Gospodarski i financijski zadaci Saveza

- izrada financijskih izvješća za 2020. godinu, dostava tijelima koja su nadležna za natjecaje
- pisanje i prijava natječaja za 2021. godinu
- vođenje računa i doznake
- štedljivo poslovanje
- izrada i dostava financijskih izvješća za 2021. godinu
- svakodnevni kontakti s računovodstvenim servisom BM. KONTÓ
- korištenje mogućnosti koje pružaju europski natjecaji

Partnerstva Saveza

Najvažniji strateški partner Saveza je Hrvatska državna samouprava.

Zadaci:

- zadaci i ciljevi na državnoj razini, koordinacija programa
- sudjelovanje na sjednicama tijela dviju organizacija
- zajedničko sudjelovanje u izgradnji mađarsko-hrvatskih međudržavnih odnosa
- organizacija zajedničkih programa

Najvažniji strateški partneri regionalnih organizacija Saveza su mjesne i županijske hrvatske samouprave te nevladine organizacije.

Zadaci:

- Regionalne organizacije u suradnji s mjesnim i županijskim hrvatskim samoupravama i nevladinim organizacijama definiraju najvažnije godišnje zadatke i županijske programe.

Redoviti kontakti i konzultacije s hrvatskim glasnogovornikom u Mađarskom parlamentu.

Savez preko hrvatskog diplomatskog zbora u Mađarskoj te samostalno održava korektne odnose s maticom.

Zadaci:

- sudjelovanje na manjinskim konferencijama koje organizira matica
- traženje financijske potpore
- sudjelovanje u radu Mađarsko-hrvatskog mješovitog odbora za manjine

Savez uspostavlja i njeguje profesionalne veze sa **zakladama, organizacijama, ministarstvima i upraviteljima fondova** koji jamče njegovu funkcionalnost.

Zadaci:

- rad na natjecajima i konzultacije

Aktivno sudjelovanje u radu **Savjetodavnog tijela okruglog stola za ljudska prava**.

Zadatak:

- Zastupanje narodnosnog civilnog sektora.

**UDRUGA SAVEZ HRVATA U MAĐARSKOJ
FINANCIJSKO IZVJEŠĆE, 2020. GODINA**

PRIHODI	IZNOS	NAPOMENA
Ostatak iz proračuna za 2019. godinu	653 859 ft	
Natječaj za operativna sredstva (Nemz-Cisz-20-0206.)	4 850 000 ft	Obračun: 3.5 2021.
Članarina	770 500 ft	
Prodaja službenog vozila	950 000 ft	
Povrat od osiguranja vozila	71 359 ft	
Kamata	1 185 ft	
Pričuva	15 000 000 ft	
Pričuva	1 500 000 ft	Bajska hrvatska samouprava, kip biskupa Antunovića
PRORAČUN UKUPNO	23 796 903 ft	

RASHODI	IZNOS	NAPOMENA
Uredski troškovi:		
• telefonski troškovi	208 474 ft	
• uredski troškovi	95,145 ft	
• poštanski troškovi	39,965 ft	
• bankovni računi	107,731 ft	
• tiskarski troškovi	209,000 ft	
Troškovi goriva		
• gorivo službenog vozila	512 174 ft	
• putni troškovi	648 033 ft	
• prijevoz, teretni prijevozi	1 258 872 ft	
Troškovi službenog vozila		
• tehnički pregled, popravci, gume	398 263 ft	
Nabava novog službenog vozila	1 350 000 ft	
• godišnja rate za vozilo	402 410 ft	
• osiguranje	197 696 ft	
Nabava računala	89 300 ft	
Nabava telefona	88 220 ft	
Honorari		
• godišnji honorar predsjednika	461 200 ft	bruto iznos
• honorar pravika	127 000 ft	
• računovodstvene usluge	360 000 ft	
• ažuriranje mrežne stranice	100 000 ft	
Troškovi priredaba	936 948 ft	
Izdaci ukupno:	7 590 431 ft	

Bilanca blagajne: 4 381 ft
 Bilanca bankovnog računa: 4 202 091 ft
 Bilanca pričuve: 12 000 000 ft
ZAVRŠNI RAČUN: 16 206 472 ft

**UDRUGA SAVEZ HRVATA U MAĐARSKOJ
PLAN PRORAČUNA ZA 2021. GODINU**
PRIHODI:

DETALJNI PRIHODI	IZNOS
NATJEČAJI	
Natječaj za operativne troškove (Nemz-Cisz-20-0206.)	5 000 000 ft
Natječaj za programe (NKUL-KP 2021/1-001204)	700 000 ft
1. Natječaj matice – Dan Hrvata	600 000 ft
2. Natječaj matice – 30. Obljetnica Saveza Hrvata	600 000 ft
DRUGI IZVORI:	
Članarina	800 000 ft
Ostatak proračuna iz 2020. godine	2 706 472 ft
Pričuva – spomenik biskupa Ivana Antunovića	1 500 000 ft
Pričuva – oročena štednja	12 000 000 ft
PRIHODI UKUPNO	23 906 472 ft

RASHODI:

DETALJNI RASHODI	IZNOS
Uredski troškovi	600 000 ft
• telefonski troškovi	200 000 ft-
• uredski troškovi	100 000 ft
• poštanski troškovi	80 000 ft
• bankovni računi	120 000 ft
• ažuriranje mrežne stanice, internet, skladištenje	100 000 ft
Troškovi službenog vozila	1 808 784 ft
• gorivo	500 000 ft
• osiguranje	200 000 ft
• tehnički troškovi	100 000 ft
• godišnja naplata cestarine	43 000 ft
• godišnje rate vozila (lizing)	965 784 ft
Putni troškovi	1 600 000 ft
• autobusi, teretni prijevoz	1 100 000 ft
• putni troškovi	500 000 ft
Honorari	1 141 200 ft
• predsjednik	461 200 ft
• računovođa	480 000 ft
• pravnik	200 000 ft
Priredbe, programi	3 756 488 ft
• Spomenik biskupa Ivana Antunovića	1 500 000 ft
• Dan Hrvata, obljetnica, Skupština, Gastronomski dan	1 128 244 ft
• Regionalne priredbe, sastanci, odbori	1 128 244 ft
RASHODI UKUPNO	8 906 472 ft

Pričuva, oročena štednja: 12 000 000 ft
 Pričuva, pokretan iznos: 3 000 000 ft

370. obljetnica sprohoda u šopronskoj kripti

Svečana maša u čast jurskoga biskupa Jurja Draškovića Trakošćanskoga

U šopronskoj crikvici sv. Ivana Krstitelja, kade sad jur točno 370 ljet dugo pod oltarom u kripti počiva jurski biskup Juraj Drašković Trakošćanski, utemeljitelj šopronske jezuitske škole i podupirač, mecena mladih studenata, 25. aprila, u nedilju, početo od 18 uri, njemu u čast je održana svetačna dvojezična maša s gradskim farnikom Imrijem Horváthom i dr. Antonom Kolićem.

Glavni celebrant maše u nedilju dobroga pastira, u svojoj prodiki se je osvrnuo na bogati i sadržajni žitak barona, biskupa Juraja III. Draškovića Trakošćanskoga ki se je rodio 14. majuša 1599. ljeta, školovao se je u Grazu, a kot štićenik ostrogonskoga nadbiskupa Petra Pázmánya, ključne peršone katoličanske reformacije u 17. stoljeću, poslan je na rimski studij Collegium Germano-Hungaricum. „U Rimu je 3. decembra 1618. postao mladomašnikom u 22 ljetu svojega žitka. Mladomašnu pratež je u svojem teštamentu ostavio na šopronsku crikvu, a morebit u tom rublju je isklesan na kipu iz kamena, koji stoji na ulazu šopronske crikve“, dodao je Imre Horváth. Na crikvenoj sinodi u Trnavi 1626. sudjelovao je kot govornik rimske stolice i jako hudo se je zdignuo do važnih crikvenih položajov. Ljeta 1622. imenovan je za prepozita Trnave i kanonika Ostrogona, 1628. pečuški biskup, zatim natpastir Váca i 1635. ljeta postao je i jurski biskup. Posvetio se je osnivanju crikvenih ustanovov, tako je utemeljio jezuitski seminar u Šopronu 1636. ljeta, na početku s 32 učeniki, potom je je bilo svako ljetu još i 400-500. Bio je jako angažiran u podupiranju mladih jezuitov ne samo iz vlašćih izvorov, nego i prik raznih zakladov. Spolom je darovao liturgijsku opremu, preskrbio donacije, potrudio se je oko organiziranja školske knjižnice, tako da njegove zasluge u neminovne u šopronskom vjerskom žitku. Na početku 1650. ljeta njegovo zdravstveno

Duhovniki Imre Horváth i dr. Anton Kolić su služili svetačnu jubilarnu mašu

stanje se je oslabilo i 28. oktobra u Beču je preminuo, ali u svojem teštamentu je odredio da njegovo tijelo mora počivati u šopronskoj crikvenoj kripti. Iz Beča ga je svečana povorka sprohodila do Šoprona, a 26. aprila 1651., franjevci, jezuiti, biskupi i mnoštvo ljudi je zbogomdalo poštovanomu jurskomu biskupu. „Dugo se nije znalo, kade se nahadja točno kriptu, ali 2015. ljeta smo našli štige ke peljaju doli u kriptu. Pri otkrivanju smo našli posmrtno ostatke, a njegov lijes bio je razbijen i pokraden. Ovako smo mjesto prepustili radijološkom, patološkom i antropološkom pregledu, i potom smo dali znova blagosloviti njegovo počivališće“, rekao je gradski duhovnik. Za smrćum isklesana biskupska štatua talijanskoga meštra je bila prlje premješćena, nije se ni znalo na koje mjesto, ali 2014. ljeta med svečanimi okviri je vraćena u crikvu s tablom i dvojezičnim natpisom. U ovoj crikvici u ljeti samo četirkat se najdu vjerniki, jedna prilika je uprav ova maša, u čast pokojnoga biskupa „gdo je postavio na put duhovne, vjerske, kulturne obnove sam grad Šopron, zato mu moramo biti vječno zahvalni. Prosimo Gospodina našega, neka podari svojemu vjernomu slugi mir i blaženstvo, a da mi svi odnesemo domom u naši srce dare ovoga spravišća i svete maše. Neke nam svim bude uzor dobrotivni biskup Juraj Drašković“, naglasio je duhovnik na spomen-danu biskupa čija sudbina se je spunila pred tristo i sedamdesetimi ljeti u ovom svetišću.

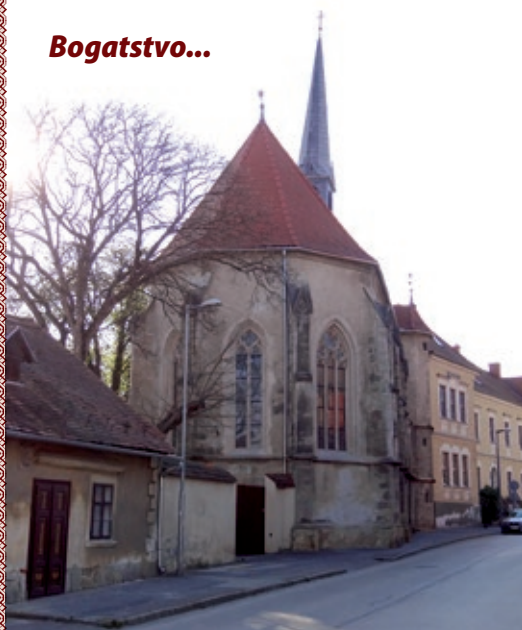
Tiho

Hrvati s biskupljevim kipom na ulazu crikve

FOTO: DR. FRANJO PAJRIĆ

Bogatstvo...

U crikvi sv. Ivana Krstitelja počiva biskup Drašković

Hošigovci ponovo u školskim klupama

Od 10. svibnja nakon vrtićara, učenika viših razreda Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i đачkog doma kontaktna je nastava počela i za više razrede i gimnazijalce. U prvim danima nakon povratka u školu nedostajalo je tek nekoliko učenika, koji su se u nastavu uključili od 13. svibnja.

Dana 8. ožujka zbog trećeg vala pandemije koronavirusa mađarska je Vlada uvela nove restriktivne mjere, a među ostalim ponovno je uvedena i školska nastava na daljinu. Povratak na kontaktnu nastavu prvotno je planiran krajem proljetnog raspusta 7. travnja, no zbog novonastale epidemiološke situacije rok je pomjeren za 19. travnja, pri čemu su učenici viših razreda osnovne škole i gimnazijalci digitalnu nastavu nastavili do 10. svibnja. Naravno, oko datuma povratka djece u školu mišljenja su se razmimoilazila, stoga nije slučajno da su neki roditelji odlučili pričekati s povratkom djece u kontaktnu nastavu. Kako nam je rekla ravnateljica Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i đачkog doma Ana Gojtan, u skladu s uputama Ministarstva ljudskih resursa škola izostancima učenika pristupa fleksibilno. Pridodala je kako roditelji imaju pravo opravdati izostanak svog djeteta, ali

Foto: HOŠIG

istovremeno trebaju poštovati zakonske propise. Naime, ako učenik propusti više od 250 nastavnih sati ne može se ocijeniti na kraju školske godine i mora pristupiti polaganju razrednog ispita. „Vjerujemo kako do toga neće doći, jer su naši učenici stekli dovoljno ocjena i za vrijeme digitalne nastave“, rekla nam je ravnateljica Gojtan. Ponovni susret učenika i nastavnika bio je poseban, jer su već mnogima nedostajali fizički kontakti i osobni susreti. Posebna pozornost tijekom školske godine posvećena je maturantima i njihovoj pripremi za državnu maturu. Za njih je sastavljen poseban raspored, održani su svi nastavni sati i fakultacije. Ponuđena im je i mogućnost konzultacije s nastavnicima, koju su uglavnom koristili maturanti koji stanuju u Budimpešti. Ovaj naraštaj maturanata zasigurno će se pamtili ne samo po uspjesima na raznim natjecanjima i nastupima na školskim priredbama, nego i po tome što je najveći dio posljednje dvije školske godine proveo u nastavi na daljinu. Ipak, učenici su se uzajamno pomagali i dobro snalazili u izazovima koje im je nametnula ova nezavidna situacija. Isto kao i lani oproštajna svečanost održat će se zajedno s uručjenjem maturalne svjedodžbe. Ovih je dana državni tajnik za javno obrazovanje Zoltán Maruzsa izjavio kako se dopušta održavanje oproštajnih svečanosti za osmaše, koje HOŠIG planira održati 14. lipnja. Osmaši će školovanje nastaviti u hrvatskoj gimnaziji.

Kako nas je izvijestila ravnateljica Ana Gojtan, u vrtić se upisalo 14 mališana, u prvi razred osnovne škole 12 učenika, dok gimnazijski pripremni razred ima dvadesetak prijavljenih. Ravnateljica Gojtan je naglasila da roditelji djecu mogu upisati do početka nove školske godine. „Trebam naglasiti da nam je posebno drago što naši bivši učenici upisuju svoju djecu u našu školu“, rekla je radosno ravnateljica Gojtan. Osim toga najavila je i nastavak snimanja školskog promidžbenog filma, koji je ovaj put namijenjen vrtiću i prvom razredu osnovne škole, jer je prvenstveni cilj pridobiti što veći broj roditelja i djece te povećati broj prolaznika HOŠIG-a.

Kristina Goher

Dan narodne nošnje u Mađarskoj

U Mađarskoj je 24. travnja 2021. obilježen Dan narodne nošnje. Suština inicijative koja traje već sedam godina je da se narodna nošnja za jedan dan vrati u svakodnevicu. Neki su povodom tog dana odjenuli kompletnu narodnu nošnju, dok su drugi obukli tek neke dijelove npr. prsluk, košulju, suknju, u kombinaciji s odjećom za svakodnevicu. Tog dana na platformi kispest.hu kratkim napisom pod naslovom „Narodnosni dan – očima Hrvata“ u ime Hrvatske narodnosne samouprave XIX. okruga javio se predsjednik Đuro Zlatar. „Ovaj je dan važan za sve narodnosti. One u svojim regijama pokušavaju očuvati tradiciju i kulturu. Od deset narodnosti koje žive u Kispestu i hrvatska manjina, koja je među inicijatorima, njegovanje navedenog smatra vrlo važnim. Na priredbama samouprave pored očuvanja jezika u prvom je planu i predstavljanje u koloritu bogate narodne nošnje i njegovanje kulture,“ piše među ostalim predsjednik Zlatar. Za ilustraciju je odabrano 19 fotografija narodnih nošnja svih etničkih skupina u Mađarskoj, koje su prikupljene u sklopu višegodišnje suradnje s Hrvatskom samoupravom XVI. okruga. „Nadamo se da ćemo ove godine već i osobno moći diviti ljepotama hrvatske narodne nošnje na priredbi Samouprave XIX. okruga ili Hrvatske narodnosne samouprave okruga“, piše predsjednik Zlatar.

k.g.

Posebni svetak u čast sv. Florijana

Blagoslavljanje ognjibranskoga vozila na Undi

Dobrovoljno ognjibransko društvo na Undi lani bi bilo svećevalo 125. obljetnicu svojega osnivanja, no kako žitak na ovom globosu, tako i žitak mjesnih društava u naši naselji i varoši je pandemija s potezom pera zničila. Međutim, djelovanje se je nastavilo u pozadini, med skromnimi okvirima i reduciranima prilikama. Stara sanja je bila Društva da se nabavi ognjibransko vozilo s većim kapacitetom, za kojega se je putovalo ravno do Nimške. Unda, ovo malo naselje i njevi darežljivi stanovnici čez kratko vrime su skupasabrali Društvu za tu svrhu 1 400 000 ft, a svota oko dva milijun ft, ka je falila za kupovanje auta, prik naticanj je preskrbljena. U nedilju, 9. majuša, u čast sv. Florijana, zaštitnika fajbegarov za svetom mašom, pred crikvom sv. Martina, vozilo je blagoslovljeno. Duhovniki Štefan Dumović i dr. Anton Kolić su uz molitvu prosili blagoslov na

FOTO: ANAMARIJA HANIŠ I CSILLA PINTER

novo vozilo i njeve hasnovatelje ki branu uz ljudski žitak i imovinu. Kako smo doznali od zapovidnika Adriána Dömötöra, undansku ognjibransku ekipu sastavlja petnaest kotrigov, predsjednik im je Dávid Jákli. „Novo ognjibransko vozilo Volkswagen LT, nije samo u tehničkom pogledu veliki korak dalje u našem djelovanju, nego i novi kamen-temeljac sigurnosti u selskom žitku. Auto, suprot visokih ljet je u jako dobrom stanju, opremljen je s modernima dugovanji. Ni u najlipšoj sanji nismo mislili da će se ovo ostvariti. Za sve dobrovoljne dare smo jako zahvalni svim pomoćnikom“, rekao je zapovidnik Društva. Undanski fajbegari aktivni su pri svakoj seoskoj priredbi, gustokrat su koordinatori, organizatori programov, a njev Ognjogasni dom je na Glavnom trgu spolom i baza pojedinih dogodjajev. Štatu sv. Florijana, ka stoji na kraju sela, minule dane su kotrigi Društva iz vlašćih finansijskih izvoro obnovili i polipšali.

Tiho

Milijuni strukova „zvjezdanog“ narcisa

Jeste li znali kako u bobovečkom Pašinom vrtu krajem travnja i početkom svibnja cvjetaju milijuni strukova narcisa? Babócsa (Bobovec) je naselje u južnoj Mađarskoj, u Šomođskoj županiji. Nalazi se u blizini podravskih naselja koja su u povijesti naseljavali Hrvati, kao što su Bojevo, Rasinje, malo dalje Izvar, a nije daleko ni Csokonyavisonta, niti sam grad Barč. Zasigurno su i u Bobovcu nekada živjeli Hrvati. Nedaleko od ovog naselja, danas u sastavu Barčanske mikroregije, kroz koje prolazi i željeznička pruga je bobovečki Pašin vrt, koji se prostire na nešto više od trinaest hektara. Za njega iskreno nisam znala sve dok me na polje narcisa nedavno nije upozorila moja poznanica, a potom su se s mrežnih strani-

Učenici iz Izvara na izletu u Bobovcu

Foto: KLARA KOVAC

Foto: Biserka Brantner

ca u moj dom počele slijevati slike, fotografije i silni napisi o polju narcisa koje ove godine cvjeta neuobičajeno kasnije zbog hladnih proljetnih mjeseci. Početkom svibnja mnogi su požurili na Bobovečko polje. Zaštićeno je to područje od 1977. godine, a mjesna samouprava Babócsa dnevno ažurira svoju mrežnu stranicu novim fotografijama o rastu, pupanju i cvjetanju narcisa. Polje je svega pola kilometra sjeveroistočno od sela, preko rječice

Rinye, na livadi između Rinye i potoka Malom. Prema predaji prve je narcise na ovom polju za vrijeme Turaka posadio mjesni paša, koji je ovaj cvijet donio iz svoje domovine, jer u Mađarskoj narcisi ne rastu autohtono. Drugi pak kažu kako je narcise posadila pašina žena. Tko će znati. Oni su se razmnožili. Paša je zasigurno želio cvijetom iz daleke Azije obradovati ženu svoga harema, a žena svoga muža pašu. Sadnice su se tijekom stoljeća namnožile. Ovo je polje danas dio Nacionalnog parka Dunav-Drava, a posebno su rijetki bobovečki „zvjezdani“. *Narcissus stellaris* se tijekom proteklih stoljeća miješao i s običnim bijelim narcisima, ali je i ovako sačuvao svu svoju ljepotu. Polje narcisa prostire se na tri-četiri hektara. Uz narcis na ovom je području zaštićen i cvijet ranog proljetnog jaglaca. Svake se godine priređuje i festival narcisa u Babócsi, ali zbog pandemije koronavirusa i prošle i ove godine je izostao. U Pašinom vrtu su nađeni i arheološki nalazi naselja iz doba Arpadovića, dok su ostaci naselja iz turskog vremena otkriveni 1980-ih godina. Poljem narcisa, kao i u cijelom Pašinom vrtu vode poučne staze za posjetitelje. Miriše zrak i ljepota je oko nas. Učenici često dolaze do polja kao i polaznici vrtića, a dođu i iz udaljenijih mjesta. Šetnja i piknik na obali Rinye pravi je praznik za dušu, a kada cvatu narcisi to je poseban doživljaj. Nakon cvata, kada se osuše listovi narcisa polje se pokosi do sljedeće godine. *B.P.B.*

Prvomajsko drvo – Majpan – uz dravsku obalu

Veselo hrvatsko društvo okupilo se na obali Drave 1. svibnja. Prekrasan dan bogomdan za druženje i šetnje, te vožnju čamcem širokom Dravom u kojoj je vodostaj ovih dana nizak nije mogao proći bez prvomajskog drveta na radost najmlađih, ali i onih malo starijih. Majpan je dio mađarskih tradicija, ali su ga prihvatile hrvatske zajednice u Mađarskoj pa i u podravskim naseljima. I mi smo zapjevali pa i zaplesali oko Majpana, slaveći pobjedu proljeća. Najhrabriji u savladavanju majpanskih visina bio je Mirko. Ukrasi su i za njega i za iskusnije bili ipak previsoko. Stablo je bilo tanko i klizavo. Saznajemo kako će dravski Majpan na starinskom pristaništu ukrašavati krajolik do kraja svibnja. Izvorno se Majpan 1. svibnja postavljao u tajnosti, a postavljali su ga momci ispred kuća svojih djevojaka i simpatija. Bio je bogato ukrašen cvijećem, mašnjama, trakama ... *Branka Pavić Blažetin*

Mala stranica

Krležijada 2021

Aktiva za hrvatski jezik Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže u Pečuhu usprkos pandemiji nije odustala od priredbe „Krležijada 2021“. Objavila je poziv na državno natjecanje u mnogim zanimljivim temama i žanrovima, pisanju haiku poezije, stripu, izradi PPT prezentacija i video uradaka o Miroslavu Krleži i drugim hrvatskim temama, pisanju eseja „Hrvatski spomenici u mom kraju“, igri „Lovi pogreške“, te kvizu „Koliko poznajem hrvatski jezik“. Sve to upriličeno je radi vježbanja hrvatskoga jezika, proširivanja znanja o hrvatskoj književnosti, piscu Miroslavu Krleži i drugima. Natjecanje je objavljeno za hrvatske osnovne škole s programom dvojezične nastave i predmetnom nastavom hrvatskoga jezika, kao i gimnazije. Naravno, sve se odvijalo online, a o tome da je i takav oblik održavanja imao smisla svjedoči broj prijavljenih učenika iz različitih hrvatskih škola iz Mađarske. Nastavnica pečuške gimnazije Janja Živković-Mandić izvijestila je naš tjednik o izvrsnim rezultatima. Na natjecanje se prijavilo ukupno 125 učenika iz Budimpešte, Tukulje, Lukovišća, Baje, Gare i Pečuha. U petnaest kategorija pristigla su 242 rada, 62 haiku pjesme, 35 stripova, 55 prezentacija o prirodnim ljepotama Hrvatske, 10 plakata o hrvatskim spomenicima, 8 prezentacija o Miroslavu

Haiku pjesma Natalije Gáll s ilustracijom

Haiku pjesma Dominike Polgár s ilustracijom

Krleži, 4 video uratka o Miroslavu Krleži, 9 eseja o hrvatskim spomenicima i jedan rad o pogreškama u medijima, dok je na online kvizu sudjelovalo 56 učenika. Organizatori se i ovim putem zahvaljuju svim sudionicima natjecanja i njihovim nastavnicima koji su doprinijeli da natjecanje bude uspješno, odnosno sponzorima koji su omogućili da sudionici Krležijade budu nagrađeni vrijednim nagradama. Koliko su djeca hrvatskih škola kreativna i spretna u stvaranju na hrvatskome jeziku u raznim žanrovima moći ćete se uvjeriti i sami, naime, najuspješnije radove ćemo objaviti na našoj „Maloj stranici“ u nadi da će se mali čitatelji ohrabriti i češće slati svoje radove za našu dječju stranicu, na zadovoljstvo svih čitatelja Hrvatskog glasnik.

U ovom broju donosimo najuspješnije radove Natjecanja u pisanju haiku-poezije u kategoriji za dvojezične škole.

Haiku pjesma Botonda Resál s ilustracijom

Selam na polja
i iza mene puše
dud-povjetarac.

U natjecanju u pisanju i ilustriranju haiku pjesme u kategoriji za dvojezične škole prvo mjesto postigla je učenica 5. razreda OŠ „Miroslav Krleža“ iz Pečuha Natalija Gáll, drugo mjesto učenica 7. razreda OŠ „Miroslav Krleža“ iz Pečuha Dominika Polgár, a treće mjesto učenik 5. razreda OŠ „Miroslav Krleža“ iz Pečuha Botond Resál. Čestitamo im!

Velika Kaniža i Koprivničko-križevačka županija postali prijatelji

Grad Velika Kaniža, Koprivničko-križevačka županija i njezini gradovi realizirali su brojne zajedničke projekte od kulturnih, sportskih do turističkih i gospodarskih. Suradnja koja traje već više desetljeća sada je i službeno potvrđena potpisivanjem Sporazuma o prijateljstvu i suradnji 29. travnja 2021. u prostorijama Županijskog ureda Koprivničko-križevačke županije u Koprivnici. Potpisali su ga župan Darko Koren i gradonačelnik Velike Kaniže László Balogh. Svečanom potpisivanju nazočili su državni tajnik Péter Cseresnyés i počasni konzul R. Hrvatske dr. Atila Kos.

Grad Velika Kaniža gotovo dva desetljeća surađuje s Koprivničko-križevačkom županijom, suradnja je živa na raznim područjima. U Velikoj Kaniži je održano više hrvatsko-mađarskih gospodarskih konferencija te izložba slikara hlebinske škole, pomurski grad je sudjelovao u utrci Drava Tour, hrvatske civilne organizacije sudjelovale su u programima Dana grada Velike Kaniže, zajedno su provodili europske projekte u programu IPA i Interreg, npr. projekt u cilju razvoja biciklističkog turizma „Cycle in a network” i druge. Intenzivnu suradnju organiziranjem raznih sastanaka s predstavnicima pomorskoga grada i hrvatske županije podržava i počasni konzul dr. Atila Kos. U ljeto prošle godine

Predstavnici potpisnika, gradonačelnik Velike Kaniže (slijeva) László Balogh i župan Koprivničko-križevačke županije Darko Koren

(15. sprnja) partneri su u Koprivnici potpisali izjavu namjere sklopanja sporazuma o suradnji i prijateljstvu, želeći ga potpisati još iste godine, no zbog pandemije potpisivanje se odužilo. Rast broja cijepljenih i provedba epidemioloških mjera ohrabrila je partnere koji su se dogovorili o potpisivanju sporazuma. U potpisanom dokumentu navedeni su sljedeći ciljevi suradnje: iniciranje boljeg gospodarskog povezivanja, zajedničko sudjelovanje u europskim programima, suradnja na području razvoja i promocije, obrazovanja, kulture, sporta i drugih područja, podpiranje suradnje obrazovnih, kulturnih i znanstvenih ustanova, međusobno sudjelovanje na gospodarskim sajmovima, manifestacijama, suradnja gospodarstvenika, poljoprivrednika, razmjena iskustava gospodarskih i obrtničkih komora, razvojnih agencija, suradnja u području zdravstva, civilne zaštite i spašavanja te suradnja s organizacijama nacionalnih manjina. Na svečanom potpisivanju župan Koprivničko-križevačke županije Darko Koren naglasio je da potpisivanje sporazuma službeno potvrđuje tradicionalne veze koje će se od tog trenutka još više razvijati,

Potpisivanje Sporazuma

naime, smatra da i jedno i drugo područje ima ogromnih potencijala. Gradonačelnik László Balogh zahvalio se na dosadašnjoj suradnji prijateljima iz Hrvatske u nadi da će suradnja na temelju dosadašnjih iskustava nastaviti i otvarati nove mogućnosti u gospodarstvu i na svim drugim područjima, naime, udaljenost između partnerskih regija nije velika, a ukoliko će se izgraditi novi most na Muri za cestovni prijelaz kod Kotoribe i Kerestura udaljenost će biti još manja. Državni tajnik je mišljenja da područja imaju potencijala za daljnje zajedničke projekte u području kulture, znanosti, turizma i gospodarstva.

Beta

SERDAHEL

Na hvalevrijednu inicijativu zastupnice Silvije Matola Mjesna samouprava je postavila metalnu konstrukciju u obliku srca za prikupljanje plastičnih čepova PET ambalaže kako bi se na taj način pomoglo potrebitima. Nakon postavljanja velikog srca na Trgu Zrínyi, ispred javne kuhinje koja se nalazi u zgradi Osnovne škole „Katarina Zrinski” djeca dječjeg vrtića i osnovne škole počela su redovito ubacivati čepove u „srce”. Konstrukcija „Veliko srce” osim što služi za prikupljanje humanitarne pomoći omogućuje i selektivno prikupljanje otpada, a svojim izgledom krasi serdahelski trg.

Nevjerojatne slike iz Prisike za tučom , prošle subote. Više u komentaru.

FOTO: DOBROVOLJNO OGNJBRANSKO DRUŠTVO PRISIKA - FACEBOOK